

САНЪАТ ВА МАДАНИЯТ ФИДОЙИСИ

Шароф Рашидов номи Ватанимиз тарихида нафақат етук давлат арбоби, атоқли ёзувчи, қолаверса, ўзбек санъати ва маданиятининг жонкуяри, фидойиси сифатида ҳам муҳрланиб қолган.

Унинг биринчى иирик асари 1937-йилда ёзилган "Чегарачи" поэмасидир. 1940-йилларда яратилган "Қўриқда" хикояси, "Меҳнатчи қизлар", "Кашмир қўшиғи" қиссалари, "Гулистонда" номли қасидаси, "Қахрим" шеърлар тўплами, "Фолиблар", "Бўрондан кучли" "Кудратли тўлқин" романлари ўзбек халқининг маънавий мулкига айлангани шубҳасиз.

Шароф Рашидов ижоди, айниқса, шеърлари ўзбек композиторлари ва санъаткорларининг илҳом манбай эди, десак муболаға бўлмайди. Мазмунан бойлиги, кўтаринкилиги билан ўз-ўзидан дилбар қўшиқларга жо бўлган сатрлар бугун ҳам ҳалқ тилидан тушмайди. Таниқли композитор Сулаймон Юдаков томонидан адабнинг "Кашмир қўшиғи" қиссадаги "Дугоналар" шеърига вокал-музиқа жанри услубида яратилган қўшиқ ҳамон ўз бадиий қимматини йўқотмай ижрочилар томонидан куйланиб келинмоқда:

Дугоналар, омонмисиз, бормисиз,

Жам бўлишиб, очилиб, гулзормисиз?

Хеч қандай куч бизни хазон этолмас,

Бўрон, Хоруд муродига этолмас.

Худди шу асардаги "Оlamda гуллар яшар" шеъри билан куйланадиган қўшиқ ҳам ўзига хос миллий руҳ билан суғорилганлиги учун ҳам тингловчилар оммасига қадрдон бўлиб қолган.

Шароф Рашидов ижоди билан миллат маънавиятига, ўз даврида ўзбек мусиқа маданияти ва санъати ривожига муносиб улуш қўшган давлат арбоби, санъат ва маданият фидойиси сифатида ҳам муносиб ном қолдирган.

1958-йили "Лазги" ашула ва рақс ансамбли, 1966-йили "Ўзбекконцерт" филармонияси, 1965-йили "Қайтарма" татар, "Каягим" корейс эстрада ансамблари, 1972- йили "Ялла", 1974- йили "Синтез", 1977- йили "Наво" вокал-чолғу ансамблари ташкил этилди. Мана шу даврларда Ўзбекистонда санъатсевар, иқтидорли ёшларни излаб топиш мақсадида вилоятлар ўртасида "Марҳабо, талантлар!", "Чашма", "Зехн" ва телерадиокўрсатувлар орқали мактаб ўқувчилари учун ташкилланган "Куйланг, ёш хонандалар" кўрик-танловлари ташкилланди, танловларда кашф этилиб, истеъдоди эътироф этилган ёшлардан Ўлмас Сайджонов, Султонпошша Ўдаева, Санобар Раҳмонова, Малика Иброҳимова, Сайёра Назирова сингари эл эътиборидаги санъаткорлар этишиб чиқди.

1960-80 йилларда яратилган "Синчалак", "Маҳаллада дув-дув гап", "Сен етим эмассан", "Тошкент -нон шаҳри", "Абу Райхон Беруний", "Шум бола", "Ўтган кунлар", "Зулматни тарқ этиб" сингари кўплаб кинофильмлар Шароф Рашидов даврида яратилган бўлиб, ҳалқимизнинг ўтмиши ва бошдан кечирган заҳматли, фидокорона меҳнатларини ўзида акс эттирган. Бу киноасарлар ҳозирги кунда ҳам ўзбек кино санъатининг дурдоналари сифатида қадрланади.

Шароф Рашидов саъй-ҳаракатлари билан Ўзбекистонда бир неча маротаба ҳалқаро кинофестиваллар ташкил қилинган. Шунингдек, Республика "Қўғирчоқ театри" ва Марғилон шаҳар бадиий хаваскорлар жамоаси Ҳиндистонда, "Баҳор" ҳалқ ансамбли араб мамлакатларида, ўзбек дорбози Тошкентбоев Бразилияда концерт сафарларида, "Лазги" ашула ва рақс ансамбли Тунис давлатининг Карфаген шаҳрида ўtkazilgan ҳалқаро санъат фестивалида қатнашиб, ўзбек санъатини дунёга намойиш этиш имкониятига эга бўлишган. Буларнинг бари Шароф Рашидовнинг ўзбек санъати ва маданияти ривожи йўлидаги жонкуярлигини кўрсатади.

ўрганиш ва ибрат олиш учун муҳим дастуриламал бўлиб хизмат қилади.

Улуғбек РАҲМОНОВ,

Алижон ЭРГАШЕВ,

Марғилон педагогика коллежи мусиқа фани ўқитувчилари.

2017-11-06 10:54:14